



|    |                   |                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                       |                                                                                                                    |
|----|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2. | Historia i zmiany | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcia: historia, przeszłość,</li> <li>• rozumie różnicę między przeszłością a historią,</li> <li>• wyjaśnia, kim są i czym się zajmują historycy.</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcie: zmiana,</li> <li>• wymienia i rozumie różne znaczenia pojęcia historia,</li> <li>• rozumie, że niektóre zmiany są naturalne, a inne wynikają z działalności człowieka,</li> <li>• rozumie wpływ zmian na życie człowieka (M3).</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• potrafi odpowiedzieć na pytanie, po co poznajemy historię,</li> <li>• dostrzega różne zmiany we współczesnym świecie i podaje ich przykłady,</li> <li>• rozumie, że niektóre zmiany zachodzą szybko, a inne powoli.</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <p>□ dostrzega związek między zmianą świata i otoczenia, a wiedzą i zachowaniem człowieka (M4, M5).</p> | <p>Uczeń:</p> <p>□ wyciąga wnioski z zadania polegającego na porównaniu dawnej i współczesnej szkoły (M1, M2),</p> |
|----|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|    |                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                       |                                                                                                                                                               |
|----|----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3. | Kiedy to było? | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcia: data, oś czasu, wiek, stulecie, tysiąclecie, kalendarz,</li> <li>• rozumie znaczenie określeń: przed naszą erą (p.n.e.) oraz nasza era (n.e.),</li> <li>• rozumie, w jakim celu używamy dat (M1, M2),</li> <li>• oblicza upływ czasu między wydarzeniami,</li> <li>• zna zasady ustalania wieku na podstawie daty rocznej.</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• potrafi odczytać informacje z osi czasu (M3),</li> <li>• posługuje się cyframi rzymskimi do zapisu wieku (M5),</li> <li>• ustala wiek wydarzeń na podstawie ich daty rocznej,</li> <li>• porządkuje chronologicznie wydarzenia z wykorzystaniem osi czasu,</li> <li>• wyjaśnia, do czego służy kalendarz (M7).</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia, z czego wynika podział dziejów człowieka na okresy „naszej ery” i „przed naszą erą” (M4),</li> <li>• potrafi umieścić na osi czasu daty wydarzeń sprzed narodzin Jezusa i po jego narodzinach.</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <p>□ dostrzega związki między znajomością dat a prawidłowym poznawaniem historii.</p>   | <p>Uczeń:</p> <p>□ potrafi opisać różne sposoby mierzenia czasu stosowane przez ludzi w przeszłości i obecnie (infografika – M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7).</p> |
| 4. | Gdzie to było? | <p>Uczeń:</p> <p>□ rozumie pojęcia: mapa, mapa historyczna, legenda mapy.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• identyfikuje symbole używane na mapach historycznych (M3),</li> <li>• odczytuje proste informacje z mapy historycznej,</li> </ul>                                                                                                                                                                                         | <p>Uczeń:</p> <p>□ potrafi wyciągać wnioski z analizy informacji na mapie historycznej (M3).</p>                                                                                                                                                                           | <p>Uczeń:</p> <p>□ potrafi opisać proces zmian w przestrzeni na przykładzie dziejów Krakowa (M1).</p> | <p>Uczeń:</p> <p>□ potrafi opisać zmiany, które zaszły w określonym miejscu we własnej okolicy na podstawie</p>                                               |



|    |                                 |                                                                                                   |                                                                                                                                                                                   |                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                          |                                                                                      |
|----|---------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|
| 8. | Moja rodzina<br>(moduł kultura) | <p>Uczeń:</p> <p><input type="checkbox"/> rozumie pojęcia: rodzina, przodek,</p>                  | <p>Uczeń:</p> <p><input type="checkbox"/> rozumie pojęcia: genealogia, drzewo genealogiczne,</p>                                                                                  | <p>Uczeń:</p> <p><input type="checkbox"/> dostrzega różnice między rodziną małą a wielką (M1, M2),</p>  | <p>Uczeń:</p> <p><input type="checkbox"/> potrafi odczytać informacje z prostego</p>                                                                                                                     | <p>Uczeń:</p> <p><input type="checkbox"/> potrafi narysować drzewo genealogiczne</p> |
|    |                                 | <p>krewny, pamiątki rodzinne,</p> <p><input type="checkbox"/> zna rodzaje rodzin i ich skład.</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna sposoby umożliwiające poznanie historii rodziny (M4),</li> <li>• wie, jak narysować proste drzewo genealogiczne (M5, M6).</li> </ul> | <p><input type="checkbox"/> dostrzega znaczenie pamiątek rodzinnych jako źródeł historycznych (M3).</p> | <p>drzewa genealogicznego,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• potrafi odczytać informacje z pamiątek rodzinnych,</li> <li>• wyjaśnia, w jakim celu tworzy się drzewo genealogiczne.</li> </ul> | <p>swojej rodziny (M6).</p>                                                          |

|    |                                          |                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                              |
|----|------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 9. | Moje miejsce na ziemi<br>(moduł kultura) | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcia: ojczyzna, mała ojczyzna, legenda,</li> <li>• wymienia różnice między historią a legendą.</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcie: herb,</li> <li>• wyjaśnia, co przedstawia herb miejscowości (M2),</li> <li>• opowiada legendę o Lechu, Czechu i Rusie,</li> <li>• rozumie w jakim celu ludzie tworzyli legendy.</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia, kim jest człowiek zasłużony i w jakim celu jest on upamiętniany,</li> <li>• wymienia sposoby upamiętniania ludzi zasłużonych (M4),</li> <li>• potrafi wskazać, co jest prawdą, a co fikcją w legendzie o Lechu, Czechu i Rusie,</li> <li>• potrafi opowiedzieć legendę związaną z własną</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia podstawowe fakty związane z historią własnej miejscowości (M1),</li> <li>• wymienia postaci szczególnie zasłużone dla swojej miejscowości lub małej ojczyzny i opisuje sposoby ich upamiętnienia,</li> <li>• wskazuje elementy poświadczone historycznie /</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <p>☐ samodzielnie lub w grupie poszukuje informacji i tworzy opowieść o historii swojej miejscowości (M3).</p> |
|    |                                          |                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                    | miejscowością lub małą ojczyzną.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | fikcyjne w legendzie związanej z własną miejscowością lub małą ojczyzną.                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                              |

|     |                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                      |
|-----|--------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 10. | Regiony Polski i ich tradycje<br>(moduł kultura) | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcie: region,</li> <li>• wymienia główne regiony Polski,</li> <li>• zna nazwę regionu, w którym mieszka,</li> <li>• wskazuje położenie regionów Polski na mapie (M1).</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcia: zwyczaj, obrzęd, tradycja,</li> <li>• wymienia przykładowe zwyczaje, obrzędy i tradycje (M2, M3, M4).</li> <li>• wymienia zwyczaj, obrzęd lub tradycje pochodzące z regionu, w którym mieszka.</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje poszczególne regiony Polski,</li> <li>• wyjaśnia, dlaczego należy chronić zabytki,</li> <li>• wymienia zabytki historyczne w swoim regionie,</li> <li>• uzasadnia potrzebę ich ochrony.</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• potrafi wyjaśnić, jakie znaczenie dla ludzi mają zwyczaje, obrzędy i tradycje,</li> <li>• potrafi wskazać różnice w regionalnych zwyczajach, obrzędach i tradycjach,</li> <li>• prezentuje na forum klasy wybrany zabytek ze swojej okolicy.</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <p>□ omawia dzieje Zamku Królewskiego w Warszawie (infografika).</p>                                   |
| 11. | Polskie symbole i święta państwowe               | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna oficjalną nazwę państwa polskiego,</li> <li>• rozumie pojęcia: barwy, godło, hymn,</li> </ul>                                                                                           | <p>Uczeń:</p> <p>□ wie, w jakich okolicznościach wykonuje się hymn państwowy,</p>                                                                                                                                                                                                 | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie rolę i znaczenie symboli państwowych,</li> <li>• podaje informacje na temat hymnu Polski</li> </ul>                                                                                                       | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie, w jakim celu obchodzone są święta państwowe,</li> <li>• wyjaśnia, z jakimi wydarzeniami są</li> </ul>                                                                                                                                          | <p>Uczeń:</p> <p>□ wyjaśnia, jakie korzyści wynikają dla ludzi z przynależności ich krajów do Unii Europejskiej.</p> |

|                                            |                                                                                |                                                                                                                                                                                            |                                                                                              |                                                                                                                                       |                                                                                                   |                                                                                  |
|--------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|
|                                            |                                                                                | Unia Europejska,<br>święta państwowe,<br>• wymienia polskie symbole państwowe (M1, M2, M3),<br>• wymienia najważniejsze polskie święta państwowe i podaje daty, w których się je obchodzi. | <input type="checkbox"/> wymienia symbole Unii Europejskiej (M4).                            | i hymnu Unii Europejskiej,<br><input type="checkbox"/> przedstawia różne sposoby obchodzenia polskich świąt państwowych (M5, M6, M7). | związane najważniejsze polskie święta państwowe.                                                  |                                                                                  |
| 12.                                        | Moja rodzina, moja ojczyzna, mój świat – powtórzenie                           |                                                                                                                                                                                            |                                                                                              |                                                                                                                                       |                                                                                                   |                                                                                  |
| 13.                                        | Moja rodzina, moja ojczyzna, mój świat – sprawdzenie wiadomości i umiejętności |                                                                                                                                                                                            |                                                                                              |                                                                                                                                       |                                                                                                   |                                                                                  |
| <b>III. Prahistoria i starożytny Egipt</b> |                                                                                |                                                                                                                                                                                            |                                                                                              |                                                                                                                                       |                                                                                                   |                                                                                  |
| 14.                                        | Od myśliwych do rolników                                                       | Uczeń:<br><input type="checkbox"/> wymienia pierwszą epokę historyczną (starożytność)                                                                                                      | Uczeń:<br><input type="checkbox"/> rozumie pojęcia: prahistoria, człowiek rozumny, krzemień, | Uczeń:<br><input type="checkbox"/> odczytuje z osi czasu trwania starszej i młodszej epoki kamienia,                                  | Uczeń:<br><input type="checkbox"/> omawia warunki panujące w Europie w okresie zlodowacenia (M1), | Uczeń:<br><input type="checkbox"/> podaje argumenty za i przeciw twierdzeniu, że |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                           |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>i odczytuje z osi czasu czas jej trwania,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcia: epoka, starsza epoka kamienia, młodsza epoka kamienia, Żyzny Półksiężyc,</li> <li>• wyjaśnia, na czym polega koczowniczy i osiadły tryb życia,</li> <li>• wskazuje na mapie obszar Żywnego Półksiężycu.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia zajęcia ludzi żyjących w starszej epoce kamienia (M2, infografika) i w młodszej epoce kamienia (infografika),</li> <li>• wymienia skutki przyjęcia przez człowieka osiadłego trybu życia,</li> <li>• wskazuje na mapie obszar Żywnego Półksiężycu.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia, na czym polegały zmiany, jakie zaszły ok. 11 tys. lat temu,</li> <li>• rozumie znaczenie zmian, które zaszły w młodszej epoce kamienia dla rozwoju człowieka (rewolucja neolityczna).</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• potrafi opisać wygląd pierwszych wsi (infografika),</li> <li>• charakteryzuje warunki życia ludzi w starszej epoce kamienia (M3, M4),</li> <li>• charakteryzuje warunki życia ludzi w młodszej epoce kamienia (M6).</li> </ul> | <p>rozpoczęcie przekształcania środowiska naturalnego przez człowieka w młodszej epoce kamienia ma znaczenie dla współczesnych ludzi.</p> |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                 |                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----|---------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 15. | Cywilizacja starożytnego Egiptu | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcia: cywilizacja, społeczeństwo, państwo, faraon,</li> <li>• wskazuje na mapie położenie Egiptu (M1),</li> <li>• wymienia nazwy grup społecznych w starożytnym Egipcie.</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia warunki pozwalające stwierdzić, że cywilizacja znajduje się na wysokim poziomie rozwoju,</li> <li>• podaje okres, w jakim istniała cywilizacja starożytnego Egiptu,</li> <li>• wyjaśnia rolę, jaką w starożytnym Egipcie</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia położenie geograficzne i warunki naturalne Egiptu,</li> <li>• dostrzega znaczenie rzeki Nil dla rozwoju cywilizacji egipskiej (M2, M3),</li> <li>• omawia rolę i znaczenie poszczególnych grup społecznych</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• uzasadnia słusność stwierdzenia, że Egipt był „darem Nilu”,</li> <li>• wyjaśnia, w jaki sposób doszło do powstania starożytnego państwa egipskiego,</li> <li>• wyjaśnia, dlaczego społeczeństwo</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazuje podobieństwa i różnice między starożytnym państwem egipskim a współczesnym państwem polskim,</li> <li>• omawia warunki życia mieszkańców starożytnego Egiptu (infografika).</li> </ul> |
|     |                                 |                                                                                                                                                                                                                                                       | odgrywała rzeka Nil (infografika).                                                                                                                                                                                                                                                                  | w starożytnym Egipcie (M4, M5).                                                                                                                                                                                                                                                     | starożytnego Egiptu można przedstawić jako piramidę.                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                        |

|     |                                              |                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                |
|-----|----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 16. | Pisarze, grobowce i bóstwa (moduł kultura)   | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcia: pismo, pisarze, hieroglify, papirus, politeizm (wielobóstwo), życie pozagrobowe, mumia, piramida,</li> <li>• zna wygląd pisma egipskiego (M2, M3).</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia, kto i dlaczego budował piramidy (M5),</li> <li>• wyjaśnia, dlaczego po śmierci człowieka sporządzano mumię (M4),</li> <li>• wymienia główne osiągnięcia cywilizacji egipskiej (infografika – M1, M2, M3, M4, M5).</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie pisma dla funkcjonowania państwa egipskiego (M1),</li> <li>• wyjaśnia znaczenie pisma w życiu współczesnego człowieka,</li> <li>• wyjaśnia, dlaczego piramidy nazywano „domami wieczności”.</li> <li>• omawia wpływ cywilizacji egipskiej na współczesną Europę (infografika – M1, M2, M3, M4, M5).</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna postać: boga Ozyrysa,</li> <li>• rozumie związek między wynalezieniem pisma, a rozwojem cywilizacji,</li> <li>• wyjaśnia związek między wiarą w życie pozagrobowe a wykształceniem się techniki mumifikacji (M4),</li> <li>• przedstawia wyobrażenia Egipcjan na temat życia pozagrobowego.</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <p>□ analizuje tekst źródłowy związany z wiarą Egipcjan w życie pozagrobowe.</p> |
| 17. | Prahistoria i starożytny Egipt – powtórzenie |                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                |

|                              |                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------|------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 18.                          | Prahistoria i starożytny Egipt – sprawdzenie wiadomości i umiejętności |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>IV. Starożytna Grecja</b> |                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                            |
| 19.                          | Ojczyzna demokracji                                                    | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>zna postać: Peryklesa,</li> <li>rozumie pojęcia: miasto-państwo, obywatel, demokracja ateńska, agora,</li> <li>wskazuje na mapie położenie Grecji i Aten (M1) oraz zasięg cywilizacji greckiej,</li> <li>podaje, kto był obywatelem w starożytnych Atenach,</li> <li>wyjaśnia zasady działania demokracji ateńskiej (M4).</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>rozumie pojęcia: zgromadzenie ludowe, polityk, „czasy Peryklesa”,</li> <li>odczytuje z osi czasu, kiedy istniała demokracja ateńska,</li> <li>omawia położenie geograficzne i warunki naturalne panujące w Grecji,</li> <li>wymienia prawa i obowiązki obywateli Aten,</li> <li>omawia edukację ateńskich chłopców i dziewcząt (M2, M3).</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>rozumie pojęcia: demokracja pośrednia, demokracja bezpośrednia,</li> <li>rozumie, dlaczego Grecy nie stworzyli jednego dużego państwa,</li> <li>zaznacza na osi czasu „czasy Peryklesa”,</li> <li>wymienia prawa i obowiązki obywateli Aten,</li> <li>rozumie, że nie każdy mieszkaniec starożytnych Aten był obywatelem,</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>dostrzega zależność między warunkami naturalnymi w starożytnej Grecji a powstaniem miast-państw,</li> <li>wskazuje podobieństwa i różnice między starożytną demokracją ateńską a współczesną demokracją,</li> <li>dostrzega różnice między starożytną szkołą ateńską a szkołą współczesną.</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>rozumie pojęcia: Akropol, stoa,</li> <li>opisuje wygląd starożytnych Aten (infografika),</li> <li>porównuje sytuację polityczną starożytnych Atenek i współczesnych Polek.</li> </ul> |

|     |                                                    |                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                         |
|-----|----------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                    |                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | ☐ rozumie rolę, jaką w rozwoju demokracji ateńskiej odegrał Perykles (M5).                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                         |
| 20. | Mity, piękno i umiłowanie mądrości (moduł kultura) | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcia: Akropol, bogowie olimpijscy, Olimp, mitologia, mit, heros, filozofia,</li> <li>• wyjaśnia, jak starożytni Grecy wyobrażali sobie bogów.</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna postaci: Sokratesa, Heraklesa,</li> <li>• wskazuje na mapie położenie góry Olimp,</li> <li>• wymienia najważniejszych bogów olimpijskich,</li> <li>• wymienia przykład starożytnej greckiej rzeźby i starożytnej greckiej świątyni.</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje najważniejszych bogów starożytnej Grecji (M1),</li> <li>• opowiada o dokonaniach Heraklesa (M2),</li> <li>• opowiada, czym zajmował się Sokrates,</li> <li>• opisuje wygląd greckiej świątyni (M3).</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna postaci: Fidiasza, Myrona,</li> <li>• rozumie, w jakim celu Grecy tworzyli mity,</li> <li>• wyjaśnia, w jakim celu Grecy budowali świątynie,</li> <li>• opisuje dokonania Greków w rzeźbie (M4),</li> <li>• rozumie znaczenie sokratejskiego „wiem, że nic nie wiem”.</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <p>☐ analizuje treść mitu oraz obrazu i wskazuje elementy mitu namalowane na obrazie.</p> |

|     |                                        |                                                                                                                                           |                                                                                                                                     |                                                                                                                                           |                                                                                                               |                                                                                                                        |
|-----|----------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 21. | Na igrzyskach olimpijskich i w teatrze | Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> <li><input type="checkbox"/> rozumie pojęcia: igrzyska olimpijskie, teatr, tragedia,</li> </ul> | Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna datę: 776 r. p.n.e.,</li> <li>• wskazuje na mapie położenie Olimpii,</li> </ul> | Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> <li><input type="checkbox"/> potrafi zaszerzregować poszczególne dyscypliny sportowe</li> </ul> | Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> <li><input type="checkbox"/> zna postać: boga Dionizosa,</li> </ul> | Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> <li><input type="checkbox"/> zna daty: 393 r. n.e., 1896 r. n.e.,</li> </ul> |
|-----|----------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                          |                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----|----------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     | (moduł kultura, moduł filozoficzny)                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia dyscypliny sportowe starożytnych igrzysk olimpijskich,</li> <li>opisuje wygląd starożytnego teatru greckiego (M4).</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia główne osiągnięcia cywilizacji greckiej (infografika – M1, M2, M3, M4, M5).</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>do lekkiej i ciężkiej atletyki (M1),</li> <li>omawia wpływ cywilizacji greckiej na współczesną Europę (infografika – M1, M2, M3, M4, M5).</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>rozumie pojęcie: „pokój boży”,</li> <li>omawia organizację i przebieg starożytnych igrzysk olimpijskich (M2, M3),</li> <li>omawia organizację starożytnego greckiego teatru,</li> <li>opisuje okoliczności powstania starożytnego greckiego teatru.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>rozumie pojęcia: gimnazjon, palestra,</li> <li>opisuje wygląd starożytnej Olimpii (infografika),</li> <li>wskazuje najważniejsze podobieństwa i różnice między starożytnymi igrzyskami olimpijskimi a igrzyskami współczesnymi,</li> <li>wskazuje najważniejsze podobieństwa i różnice między starożytnym teatrem greckim a teatrem współczesnym.</li> </ul> |
| 22. | Starożytna Grecja – powtórzenie i sprawdzenie wiadomości |                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

|                           |                                                                    |                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------|--------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 23.                       | Starożytna Grecja<br>– sprawdzenie<br>wiadomości i<br>umiejętności |                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>V. Starożytny Rzym</b> |                                                                    |                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 24.                       | Imperium Rzymskie                                                  | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcia: Italia, imperium,</li> <li>• wskazuje na mapie położenie Rzymu i największy zasięg Imperium Rzymskiego (M1).</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcia:, republika, cesarstwo, cesarz, senat,</li> <li>• zna daty: 508 r. p.n.e., 27 r. p.n.e.,</li> <li>• zna postaci: Juliusza Cezara (M5), Oktawiana Augusta (M6),</li> <li>• wyjaśnia zasady działania republiki rzymskiej (M4),</li> <li>• wyjaśnia zasady działania cesarstwa rzymskiego.</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia, dlaczego Rzymianom udało się stworzyć imperium,</li> <li>• wymienia elementy uzbrojenia legionisty rzymskiego (M2),</li> <li>• omawia organizację i zasady działania armii rzymskiej (M3).</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna daty: 395 r. n.e., 476 r. n.e.,</li> <li>• przedstawia okoliczności, w których doszło do upadku republiki rzymskiej i powstania cesarstwa,</li> <li>• opisuje podział Imperium Rzymskiego i dalsze jego losy.</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcia: onager, balista, wieża obronna, wieża oblężnicza, taran,</li> <li>• wyjaśnia, jak przebiegało rzymskie oblężenie miasta (infografika),</li> <li>• dostrzega zagrożenia dla państwa związane z wrogością wśród polityków,</li> <li>• wyjaśnia różnice między demokracją ateńską i republiką rzymską,</li> </ul> |

|     |                                            |                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                              |
|-----|--------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                            |                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <input type="checkbox"/> analizuje fragment tekstu źródłowego oraz obraz i wskazuje elementy z tekstu namalowane na obrazie. |
| 25. | Spółeczeństwo starożytnego Rzymu           | Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcie: niewolnik,</li> <li>• wyjaśnia, kto był obywatelem rzymskim,</li> <li>• wymienia grupy wchodzące w skład starożytnego społeczeństwa rzymskiego.</li> </ul> | Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia sposoby wykorzystywania przez Rzymian pracy niewolników (M4),</li> <li>• rozumie, dlaczego współcześnie niewolnictwo jest zakazane.</li> </ul> | Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> <li>• dostrzega znaczenie niewolnictwa dla funkcjonowania Imperium Rzymskiego,</li> <li>• omawia pozycję, zadania i prawa „ojca rodziny” i „matki rodziny”.</li> </ul> | Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> <li>• porównuje prawa obywatelskie posiadane przez mężczyzn i kobiety (M1),</li> <li>• omawia pozycję kobiety w społeczeństwie rzymskim (M3),</li> <li>• opisuje wygląd i działanie starożytnej szkoły rzymskiej (M6, M7).</li> </ul> | Uczeń: <input type="checkbox"/> opisuje życie codzienne mieszkańców starożytnego Rzymu (infografika).                        |
| 26. | Świat starożytnych Rzymian (moduł kultura) | Uczeń: <input type="checkbox"/> rozumie pojęcia: amfiteatr (Kolosium), gladiator, termy, łacina,                                                                                                                            | Uczeń: <input type="checkbox"/> wymienia główne osiągnięcia cywilizacji rzymskiej (infografika                                                                                                          | Uczeń: <input type="checkbox"/> opisuje wygląd rzymskiego amfiteatru (M1),                                                                                                                                       | Uczeń: <input type="checkbox"/> dokonuje oceny rozrywek                                                                                                                                                                                                                         | Uczeń: <input type="checkbox"/> rozumie pojęcia: kopuła, łuk budowlany,                                                      |

|  |  |                                 |                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                    |                                                                                                       |
|--|--|---------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | prawo rzymskie, łuk triumfalny. | <p>– M1, M2, M3, M4, M5),</p> <p>□ wskazuje na mapie zasięg cywilizacji rzymskiej.</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia, czym były i w jakim celu organizowano walki gladiatorów (M2),</li> <li>• opisuje wygląd rzymskich term (M3),</li> <li>• wyjaśnia, jak starożytni Rzymianie spędzali czas w termach (M3).</li> </ul> | <p>starożytnych Rzymian,</p> <p>□ omawia wpływ cywilizacji rzymskiej na współczesną Europę (infografika – M1, M2, M3, M4, M5).</p> | <p>□ podaje przykłady zastosowania kopuły i łuku budowlanego w starożytnym Rzymie i współcześnie.</p> |
|--|--|---------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----|------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 27. | Chrześcijaństwo<br>(moduł kultura) | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna postać Jezusa Chrystusa,</li> <li>• rozumie pojęcia: tolerancja religijna, monoteizm, Biblia, chrześcijaństwo, chrześcijanie,</li> <li>• wyjaśnia okoliczności, w jakich doszło do powstania chrześcijaństwa.</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcia: Żydzi, judaizm, Dekalog, Ewangelia, Mesjasz,</li> <li>• wymienia najważniejsze informacje na temat wierzeń Żydów,</li> <li>• wskazuje cechy charakterystyczne religii chrześcijańskiej (M1),</li> <li>• wymienia powody rozwoju</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna datę 380 r.,</li> <li>• wskazuje na mapie Palestynę,</li> <li>• korzystając z mapy omawia rozwój chrześcijaństwa w starożytności (M6),</li> <li>• omawia działalność Jezusa Chrystusa (M3, M4),</li> <li>• wyjaśnia przyczyny konfliktu między Jezusem a żydowskimi przywódcami religijnymi (M2),</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie, dlaczego różne grupy społeczne w Imperium Rzymskim przyjmowały chrześcijaństwo,</li> <li>• wyjaśnia, dlaczego pierwsi chrześcijanie byli prześladowani,</li> <li>• wymienia metody prześladowania pierwszych chrześcijan (M5),</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia związek między judaizmem a chrześcijaństwem,</li> <li>• analizuje fragment tekstu źródłowego oraz obraz i wskazuje elementy z tekstu namalowane na obrazie.</li> </ul> |
|     |                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                     | chrześcijaństwa mimo prześladowań.                                                                                                                                                                                                                                                                                 | □ zna okoliczności, w których chrześcijaństwo stało się religią państwową w Imperium Rzymskim.                                                                                                                                                                                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie znaczenie uznania chrześcijaństwa za religię panującą w Imperium Rzymskim,</li> <li>• dostrzega wpływ chrześcijaństwa na współczesną Europę.</li> </ul>                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                        |

|     |                                                                  |  |  |  |  |  |
|-----|------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|--|
| 28. | Starożytny Rzym –<br>powtórzenie i<br>sprawdzenie<br>wiadomości  |  |  |  |  |  |
| 29. | Starożytny Rzym –<br>sprawdzenie<br>wiadomości i<br>umiejętności |  |  |  |  |  |